

ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΥ (δεύτερο τμήμα)

της 16ης Φεβρουαρίου 2017 (*)

«Προδικαστική παραπομπή – Διανοητική ιδιοκτησία – Οδηγία 2006/115/EK – Άρθρο 8, παράγραφος 3 – Αποκλειστικό δικαίωμα των ραδιοτηλεοπτικών οργανισμών – Παρουσίαση στο κοινό – Μέρη όπου η είσοδος επιτρέπεται στο κοινό έναντι καταβολής αντιτίμου – Παρουσίαση εκπομπών μέσω συσκευών τηλεοράσεως εγκατεστημένων σε δωμάτια ξενοδοχείου»

Στην υπόθεση C-641/15,

με αντικείμενο αίτηση προδικαστικής αποφάσεως δυνάμει του άρθρου 267 ΣΛΕΕ, που υπέβαλε το Handelsgericht Wien (εμπορικό πρωτοδικείο Βιέννης, Αυστρία) με απόφαση της 24ης Νοεμβρίου 2015, η οποία περιήλθε στο Δικαστήριο στις 2 Δεκεμβρίου 2015, στο πλαίσιο της δίκης

Verwertungsgesellschaft Rundfunk GmbH

κατά

Hettegger Hotel Edelweiss GmbH,

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ (δεύτερο τμήμα),

συγκείμενο από τους M. Ilešič, πρόεδρο τμήματος, A. Prechal, A. Rosas, C. Toader και E. Jarašiūnas (εισηγητή), δικαστές,

γενικός εισαγγελέας: M. Szpunar

γραμματέας: A. Calot Escobar

έχοντας υπόψη την έγγραφη διαδικασία,

λαμβάνοντας υπόψη τις παρατηρήσεις που υπέβαλαν:

- η Verwertungsgesellschaft Rundfunk GmbH, εκπροσωπούμενη από τον S. Korn, Rechtsanwalt,
- η Hettegger Hotel Edelweiss GmbH, εκπροσωπούμενη από τον G. Kucsko, Rechtsanwalt,
- η Πολωνική Κυβέρνηση, εκπροσωπούμενη από τον B. Majczyna,
- η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, εκπροσωπούμενη από τον T. Scharf και την J. Samnadda,

αφού άκουσε τον γενικό εισαγγελέα που ανέπτυξε τις προτάσεις του κατά τη συνεδρίαση της 25ης Οκτωβρίου 2016,

εκδίδει την ακόλουθη

Απόφαση

1 Η αίτηση προδικαστικής αποφάσεως αφορά την ερμηνεία του άρθρου 8, παράγραφος 3, της οδηγίας 2006/115/EK του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 12ης Δεκεμβρίου 2006, σχετικά με το δικαίωμα εκμίσθωσης, το δικαίωμα δανεισμού και ορισμένα δικαιώματα συγγενικά προς την πνευματική ιδιοκτησία στον τομέα των προϊόντων της διανοίας (ΕΕ 2006, L 376, σ. 28).

2 Η αίτηση αυτή υποβλήθηκε στο πλαίσιο ένδικης διαφοράς μεταξύ της Verwertungsgesellschaft Rundfunk GmbH και της Hettegger Hotel Edelweiss GmbH, όσον αφορά την παρουσίαση από τη δεύτερη ραδιοφωνικών και τηλεοπτικών εκπομπών μέσω συσκευών τηλεοράσεως εγκατεστημένων σε δωμάτια ξενοδοχείου ιδιοκτησίας της.

Το νομικό πλαίσιο

Το διεθνές δίκαιο

3 Το άρθρο 13 της διεθνούς συμβάσεως περί της προστασίας των ερμηνευτών ή εκτελεστών καλλιτεχνών, των παραγωγών φωνογραφημάτων και των οργανισμών ραδιοτηλεόρασης, που υπογράφηκε στη Ρώμη στις 26 Οκτωβρίου 1961 (στο εξής: Σύμβαση της Ρώμης), με τίτλο «Ελάχιστη προστασία των οργανισμών ραδιοτηλεόρασης», προβλέπει:

«Οι οργανισμοί ραδιοτηλεόρασης έχουν το δικαίωμα να επιτρέπουν ή να απαγορεύουν:

[...]

δ) τη μετάδοση προς το κοινό των τηλεοπτικών τους εκπομπών που πραγματοποιείται σε χώρους προσιτούς στο κοινό με καταβολή δικαιώματος εισόδου· ανήκει στην εσωτερική νομοθεσία του Κράτους, όπου ζητείται η προστασία του δικαιώματος αυτού, να καθορίσει τους όρους κάτω από τους οποίους αυτό μπορεί να ασκηθεί.»

Το δίκαιο της Ένωσης

4 Το άρθρο 3, παράγραφος 1, της οδηγίας 2001/29/EK του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 22ας Μαΐου 2001, για την εναρμόνιση ορισμένων πτυχών του δικαιώματος του δημιουργού και συγγενικών δικαιωμάτων στην κοινωνία της πληροφορίας (ΕΕ 2001, L 167, σ. 10), ορίζει:

«Τα κράτη μέλη παρέχουν στους δημιουργούς το αποκλειστικό δικαίωμα να επιτρέπουν ή να απαγορεύουν κάθε παρουσίαση στο κοινό των έργων τους, ενσυρμάτως ή ασυρμάτως, καθώς και να καθιστούν προσιτά τα έργα τους στο κοινό κατά τρόπο ώστε οποιοσδήποτε να έχει πρόσβαση σε αυτά, όπου και όταν επιλέγει ο ίδιος.»

5 Η αιτιολογική σκέψη 7 της οδηγίας 2006/115 έχει ως εξής:

«Πρέπει να υπάρξει προσέγγιση στις νομοθεσίες των κρατών μελών, με τρόπο που να μην αντιβαίνει στις διεθνείς συμβάσεις στις οποίες βασίζεται η πνευματική ιδιοκτησία και τα συγγενικά δικαιώματα πολλών κρατών μελών.»

6 Κατά την αιτιολογική σκέψη 16 της οδηγίας αυτής:

«Τα κράτη μέλη πρέπει να μπορούν να προβλέπουν, για τους δικαιούχους των συγγενικών δικαιωμάτων, ευρύτερη προστασία από αυτή που προβλέπεται στην παρούσα οδηγία όσον αφορά τις ραδιοτηλεοπτικές εκπομπές και την παρουσίαση στο κοινό.»

7 Το άρθρο 8 της εν λόγω οδηγίας ορίζει:

«1. Τα κράτη μέλη προβλέπουν για τους καλλιτέχνες ερμηνευτές ή εκτελεστές το αποκλειστικό δικαίωμα να επιτρέπουν ή να απαγορεύουν την ασύρματη ραδιοτηλεοπτική μετάδοση και την παρουσίαση στο κοινό των εκτελέσεών τους, εκτός από τις περιπτώσεις κατά τις οποίες η εκτέλεση αποτελεί ήδη μέρος ραδιοτηλεοπτικής εκπομπής ή γίνεται από υλική ενσωμάτωση.

2. Τα κράτη μέλη προβλέπουν ένα δικαίωμα προκειμένου να εξασφαλίζεται ότι ο χρήστης καταβάλλει εύλογη και ενιαία αμοιβή σε περίπτωση που ένα φωνογράφημα το οποίο εκδίδεται για εμπορικούς σκοπούς ή μια αναπαραγωγή του φωνογραφήματος αυτού χρησιμοποιείται για ασύρματη ραδιοτηλεοπτική μετάδοση ή για οποιοδήποτε παρουσίαση στο κοινό και προκειμένου να εξασφαλίζεται ότι η αμοιβή αυτή κατανέμεται μεταξύ των καλλιτεχνών ερμηνευτών ή εκτελεστών και των παραγωγών των φωνογραφημάτων. Τα κράτη μέλη, ελλείψει συμφωνίας μεταξύ καλλιτεχνών ερμηνευτών ή εκτελεστών και παραγωγών φωνογραφημάτων, μπορούν να θεσπίζουν τους όρους για την κατανομή της αμοιβής αυτής μεταξύ τους.

3. Τα κράτη μέλη προβλέπουν για τους ραδιοτηλεοπτικούς οργανισμούς το αποκλειστικό δικαίωμα να επιτρέπουν ή να απαγορεύουν την ασύρματη ραδιοτηλεοπτική αναμετάδοση των εκπομπών τους, καθώς και την παρουσίαση των εκπομπών τους στο κοινό, εάν η παρουσίαση αυτή γίνεται σε μέρη όπου η είσοδος επιτρέπεται στο κοινό έναντι καταβολής αντιτίμου.»

Το αυστριακό δίκαιο

8 Το άρθρο 76a του Urheberrechtsgesetz (νόμου για το δικαίωμα του δημιουργού, στο εξής: UrhG), με τίτλο «Ραδιοτηλεοπτικές εκπομπές», με το οποίο μεταφέρθηκε στο αυστριακό δίκαιο το άρθρο 8, παράγραφος 3, της οδηγίας 2006/115, προβλέπει:

«1. Με την επιφύλαξη των περιορισμών που προβλέπει ο νόμος, όποιος μεταδίδει ήχο ή εικόνα ραδιοφωνικά, τηλεοπτικά ή με άλλο παρόμοιο τρόπο (ραδιοτηλεοπτικοί οργανισμοί κατά την έννοια του άρθρου 17) έχει αποκλειστικό δικαίωμα να μεταδίδει την εκπομπή ταυτοχρόνως μέσω άλλου πομπού και να την χρησιμοποιεί για την παρουσίαση στο κοινό κατά την έννοια του άρθρου 18, παράγραφος 3, σε χώρους όπου η είσοδος στο κοινό επιτρέπεται με εισιτήριο [...]

[...]».

Η διαφορά της κύριας δίκης και το προδικαστικό ερώτημα

9 Η Verwertungsgesellschaft Rundfunk είναι οργανισμός συλλογικής διαχείρισης δικαιωμάτων του δημιουργού, μέλη του οποίου είναι πολυάριθμοι ραδιοτηλεοπτικοί οργανισμοί, δικαιούχοι δικαιωμάτων του δημιουργού, εγκατεστημένοι στη Δημοκρατία της Αυστρίας ή σε άλλα κράτη μέλη. Η Verwertungsgesellschaft Rundfunk έχει δικαίωμα να ασκεί ορισμένα δικαιώματα πνευματικής ιδιοκτησίας που ανήκουν στους δικαιούχους, μεταξύ άλλων στην περίπτωση της παρουσιάσεως στο κοινό μέσω ραδιοτηλεοπτικής μεταδόσεως.

10 Η Hettegger Hotel Edelweiss, εταιρία αυστριακού δικαίου, έχει την εκμετάλλευση του ξενοδοχείου Edelweiss που βρίσκεται στο Grossarl (Αυστρία) και διαθέτει σύνδεση καλωδιακής τηλεοράσεως μέσω της οποίας διάφορες τηλεοπτικές και ραδιοφωνικές εκπομπές, μεταξύ των οποίων και προγράμματα που παράγουν και μεταδίδουν οι δικαιούχοι που εκπροσωπούνται από τη Verwertungsgesellschaft Rundfunk, αναμεταδίδονται ταυτοχρόνως καλωδιακά, εξ ολοκλήρου και χωρίς μετασκευές, στις συσκευές τηλεοράσεως που είναι εγκατεστημένες στα δωμάτια του ξενοδοχείου.

11 Η Verwertungsgesellschaft Rundfunk προσέφυγε ενώπιον του Handelsgericht Wien (εμπορικού πρωτοδικείου Βιέννης, Αυστρία) ζητώντας, αφενός, να υποχρεωθεί η Hettegger Hotel Edelweiss να της παράσχει πληροφορίες για τα ραδιοτηλεοπτικά προγράμματα των

οποίων η λήψη είναι εφικτή και για τον αριθμό των δωματίων του συγκεκριμένου ξενοδοχείου και, αφετέρου, να της επιδικασθεί αποζημίωση.

12 Η Verwertungsgesellschaft Rundfunk προβάλλει, ενώπιον του δικαστηρίου αυτού, ότι η Hettegger Hotel Edelweiss, διαθέτοντας συσκευές τηλεοράσεως στα δωμάτια των ξενοδοχείων της και παρουσιάζοντας ραδιοφωνικές και τηλεοπτικές εκπομπές μέσω των συσκευών αυτών, πραγματοποιεί παρουσίαση στο κοινό κατά την έννοια του άρθρου 76a του UrhG και του άρθρου 8, παράγραφος 3, της οδηγίας 2006/115. Κατ' αυτήν, η τιμή του δωματίου πρέπει να θεωρηθεί ως αντίτιμο εισόδου κατά την έννοια των ως άνω διατάξεων, στον βαθμό που η προσφορά τηλεοράσεως στο ξενοδοχείο επηρεάζει την εν λόγω τιμή. Η Verwertungsgesellschaft Rundfunk υποστηρίζει, συνεπώς, ότι η παρουσίαση στο κοινό των εκπομπών των δικαιούχων τους οποίους εκπροσωπεί πρέπει να γίνεται κατόπιν αδείας και ότι πρέπει επίσης να καταβάλλεται αμοιβή.

13 Η Hettegger Hotel Edelweiss δεν δέχεται τις αξιώσεις αυτές προβάλλοντας ότι η ύπαρξη παρουσιάσεως στο κοινό κατά την έννοια του άρθρου 76a του UrhG προϋποθέτει παρουσίαση σε μέρη όπου η είσοδος επιτρέπεται στο κοινό έναντι καταβολής αντιτίμου και ότι η φράση αυτή υποδηλώνει αντίτιμο που ζητείται ειδικώς για την παρουσίαση. Επομένως, η τιμή που πρέπει να καταβάλει ο πελάτης ξενοδοχείου ως αντάλλαγμα για τη διανυκτέρευση δεν μπορεί, κατ' αυτήν, να θεωρηθεί ως αντίτιμο εισόδου.

14 Το αιτούν δικαστήριο εκτιμά ότι η ερμηνεία του άρθρου 8, παράγραφος 3, της οδηγίας 2006/115 είναι αναγκαία για την επίλυση της διαφοράς της κύριας δίκης και ότι η ερμηνεία αυτή δεν είναι τόσο προφανής ώστε να μην υφίσταται περιθώριο καμίας εύλογης αμφιβολίας.

15 Υπό τις συνθήκες αυτές το Handelsgericht Wien (εμπορικό πρωτοδικείο Βιέννης) αποφάσισε να αναστείλει την ενώπιόν του διαδικασία και να υποβάλει στο Δικαστήριο το εξής προδικαστικό ερώτημα:

«Πληρούται η προϋπόθεση "έναντι αντιτίμου" του άρθρου 8, παράγραφος 3, της οδηγίας 2006/115, όταν

- κάθε ένα από τα δωμάτια μιας ξενοδοχειακής μονάδας διαθέτει συσκευή τηλεοράσεως και ο έχων την εκμετάλλευση της ξενοδοχειακής μονάδας καθιστά δυνατή τη λήψη του σήματος διαφόρων τηλεοπτικών και ραδιοφωνικών εκπομπών μέσω της εν λόγω συσκευής ("τηλεόραση δωματίου") και
- ο έχων την εκμετάλλευση της ξενοδοχειακής μονάδας εισπράττει για τη χρήση του δωματίου (με "τηλεόραση δωματίου") αντίτιμο ανά διανυκτέρευση ("τιμή δωματίου"), το οποίο περιλαμβάνει και τη χρήση της συσκευής τηλεοράσεως καθώς και των δι' αυτής λαμβανόμενων τηλεοπτικών και ραδιοφωνικών εκπομπών;»

Επί του προδικαστικού ερωτήματος

16 Με το ερώτημά του, το αιτούν δικαστήριο ερωτά, κατ' ουσίαν, εάν το άρθρο 8, παράγραφος 3, της οδηγίας 2006/115 έχει την έννοια ότι η παροχή τηλεοπτικών και ραδιοφωνικών εκπομπών μέσω συσκευών τηλεοράσεως εγκατεστημένων σε δωμάτια ξενοδοχείου συνιστά παρουσίαση πραγματοποιούμενη σε μέρος όπου η είσοδος επιτρέπεται στο κοινό έναντι καταβολής αντιτίμου.

17 Πρέπει να υπομνησθεί ότι, με την απόφαση της 7ης Δεκεμβρίου 2006, SGAE

(C-306/05, EU:C:2006:764, σκέψεις 47 και 54), το Δικαστήριο έκρινε ότι η διανομή σήματος από ξενοδοχειακό συγκρότημα μέσω συσκευών τηλεοράσεως σε πελάτες που διαμένουν στα δωμάτια του συγκροτήματος αυτού, ασχέτως της τεχνικής μεταδόσεως του χρησιμοποιούμενου σήματος, συνιστά πράξη παρουσιάσεως στο κοινό υπό την έννοια του άρθρου 3, παράγραφος 1, της οδηγίας 2001/29, και ότι ο ιδιωτικός χαρακτήρας των δωματίων του συγκροτήματος αυτού δεν κωλύει το να αποτελεί η πράξη παρουσιάσεως έργου με το μέσο αυτό πράξη παρουσιάσεως στο κοινό κατά την έννοια της διατάξεως αυτής.

18 Όσον αφορά την οδηγία 2006/115, της οποίας ζητείται η ερμηνεία, το Δικαστήριο έχει κρίνει επίσης, με την απόφαση της 15ης Μαρτίου 2012, Phonographic Performance (Ireland) (C-162/10, EU:C:2012:141, σκέψη 47), ότι ο έχων την εκμετάλλευση ξενοδοχειακής μονάδας ο οποίος παρέχει εντός των δωματίων που προορίζονται για τους πελάτες του συσκευές τηλεοράσεως και/ή ραδιοφώνου στις οποίες διανέμει ραδιοτηλεοπτικό σήμα προβαίνει σε πράξη παρουσιάσεως στο κοινό κατά την έννοια του άρθρου 8, παράγραφος 2, της οδηγίας αυτής.

19 Δεδομένου ότι οι έννοιες που χρησιμοποιούνται στις οδηγίες αυτές έχουν την ίδια σημασία, εκτός αν ο νομοθέτης της Ευρωπαϊκής Ένωσης έχει εκφράσει διαφορετική βούληση (βλ., υπό την έννοια αυτή, αποφάσεις της 4ης Οκτωβρίου 2011, Football Association Premier League κ.λπ., C-403/08 et C-429/08, EU:C:2011:631, σκέψη 188, καθώς και της 31ης Μαΐου 2016, Reha Training, C-117/15, EU:C:2016:379, σκέψη 33), η παροχή σήματος μέσω συσκευών τηλεοράσεως και ραδιοφώνου εγκατεστημένων σε δωμάτια ξενοδοχείου συνιστά επίσης, όπως επισήμανε ο γενικός εισαγγελέας στο σημείο 16 των προτάσεών του, παρουσίαση στο κοινό εκπομπών ραδιοτηλεοπτικών οργανισμών κατά την έννοια του άρθρου 8, παράγραφος 3, της οδηγίας 2006/115.

20 Ωστόσο, αντίθετα, μεταξύ άλλων, με το αποκλειστικό δικαίωμα των καλλιτεχνών ερμηνευτών ή εκτελεστών και με το δικαίωμα των παραγωγών φωνογραφημάτων, τα οποία προβλέπονται στις παραγράφους 1 και 2, αντιστοίχως, του άρθρου 8 της οδηγίας 2006/115, το αποκλειστικό δικαίωμα των ραδιοτηλεοπτικών οργανισμών που προβλέπεται στην παράγραφο 3 του άρθρου αυτού περιορίζεται στις περιπτώσεις παρουσιάσεως στο κοινό σε μέρη όπου η είσοδος επιτρέπεται στο κοινό έναντι καταβολής αντιτίμου.

21 Όσον αφορά την ερμηνεία της έννοιας του «μέρους όπου η είσοδος επιτρέπεται στο κοινό έναντι καταβολής αντιτίμου», πρέπει να τονιστεί ότι, όπως προκύπτει από την αιτιολογική σκέψη 7 της οδηγίας 2006/115, η οδηγία αυτή αποσκοπεί στην προσέγγιση των νομοθεσιών των κρατών μελών με τρόπο που να μην αντιβαίνει, μεταξύ άλλων, στη Σύμβαση της Ρώμης. Επομένως, μολονότι η Σύμβαση της Ρώμης δεν αποτελεί μέρος της έννομης τάξης της Ένωσης, οι έννοιες που περιέχονται στην οδηγία 2006/115 πρέπει να ερμηνεύονται ιδίως υπό το πρίσμα της Συμβάσεως αυτής, κατά τρόπον ώστε να παραμένουν σύμφωνες με τις αντίστοιχες έννοιες που περιέχονται στην εν λόγω Σύμβαση, λαμβανομένου επίσης υπόψη του πλαισίου στο οποίο εντάσσονται οι έννοιες αυτές και του σκοπού τον οποίο επιδιώκουν οι συναφείς συμβατικές διατάξεις (βλ., υπό την έννοια αυτή, απόφαση της 15ης Μαρτίου 2012, SCF, C-135/10, EU:C:2012:140, σκέψεις 53 έως 56).

22 Εν προκειμένω, το περιεχόμενο του δικαιώματος της παρουσιάσεως στο κοινό του άρθρου 8, παράγραφος 3, της οδηγίας 2006/115 είναι αντίστοιχο με το περιεχόμενο του δικαιώματος του άρθρου 13, στοιχείο δ', της Συμβάσεως της Ρώμης, το οποίο το περιορίζει,

σύμφωνα με τη διατύπωση του άρθρου 8, παράγραφος 3, στα «μέρη όπου η είσοδος επιτρέπεται στο κοινό έναντι καταβολής αντιτίμου» (βλ., υπό την έννοια αυτή, απόφαση της 4ης Σεπτεμβρίου 2014, Επιτροπή κατά Συμβουλίου, C-114/12, EU:C:2014:2151, σκέψεις 94 έως 96). Συγκεκριμένα, η βούληση του νομοθέτη της Ένωσης ήταν, όπως επιβεβαιώνεται από την τροποποιημένη πρόταση οδηγίας της 30ής Απριλίου 1992 [COM(92) 159 τελικό, σ. 12], κατόπιν της οποίας εκδόθηκε η οδηγία 92/100/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 19ης Νοεμβρίου 1992, σχετικά με το δικαίωμα εκμισθώσεως, το δικαίωμα δανεισμού και ορισμένα δικαιώματα συγγενικά προς την πνευματική ιδιοκτησία στον τομέα των προϊόντων της διανοίας (ΕΕ 1992, L 346, σ. 61), η οποία καταργήθηκε και κωδικοποιήθηκε από την οδηγία 2006/115, να ακολουθήσει σε μεγάλο βαθμό τις διατάξεις της Συμβάσεως της Ρώμης που καθιερώνουν μια ελάχιστη προστασία, προκειμένου να εξασφαλίσει μια ενιαία ελάχιστη προστασία εντός της Ένωσης και, διατυπώνοντας το άρθρο 6α, παράγραφος 3, της προτεινόμενης οδηγίας με βάση το άρθρο 13, στοιχείο δ΄, της Συμβάσεως της Ρώμης, να προβλέψει αποκλειστικό δικαίωμα παρουσιάσεως στο κοινό τηλεοπτικών εκπομπών υπό τους όρους που αναφέρονται στη σύμβαση αυτή.

23 Όσον αφορά τον όρο της καταβολής αντιτίμου εισόδου που προβλέπεται στο άρθρο 13, στοιχείο δ΄, της Συμβάσεως της Ρώμης, πρέπει να τονιστεί ότι, κατά τον οδηγό της Συμβάσεως της Ρώμης και της συμβάσεως φωνογραφημάτων του Παγκόσμιου Οργανισμού Διανοητικής Ιδιοκτησίας (ΠΟΔΙ), έγγραφο που καταρτίστηκε από τον ΠΟΔΙ, το οποίο, χωρίς να έχει υποχρεωτική νομική ισχύ, παρέχει διευκρινίσεις για την προέλευση, τον σκοπό και το περιεχόμενο των διατάξεων της Συμβάσεως αυτής, και του οποίου τα σημεία 13.5 και 13.6 είναι σχετικά με το άρθρο αυτό, ο εν λόγω όρος προϋποθέτει αντίτιμο που ζητείται ειδικώς ως αντάλλαγμα για την παρουσίαση στο κοινό τηλεοπτικής εκπομπής, οπότε η πληρωμή γεύματος ή ποτών σε εστιατόριο ή σε μπαρ όπου μεταδίδονται τηλεοπτικά προγράμματα δεν θεωρείται καταβολή αντιτίμου εισόδου κατά την έννοια της εν λόγω διατάξεως.

24 Επιβάλλεται η διαπίστωση, όπως επισήμανε και ο γενικός εισαγγελέας στα σημεία 26 έως 30 των προτάσεών του, ότι η τιμή του δωματίου ξενοδοχείου δεν συνιστά, όπως και η τιμή της υπηρεσίας εστίασεως, αντίτιμο εισόδου που ζητείται ειδικώς ως αντάλλαγμα για την παρουσίαση στο κοινό ραδιοφωνικής ή τηλεοπτικής εκπομπής, αλλά συνιστά κυρίως αντάλλαγμα για υπηρεσία διανυκτέρευσης, στην οποία προστίθενται, σύμφωνα με την κατηγορία του ξενοδοχείου, ορισμένες πρόσθετες υπηρεσίες, όπως η παρουσίαση ραδιοφωνικών και τηλεοπτικών εκπομπών μέσω συσκευών λήψεως με τις οποίες είναι εξοπλισμένα τα δωμάτια, κατά κανόνα περιλαμβανόμενες αδιακρίτως στην τιμή της διανυκτέρευσης.

25 Επομένως, μολονότι η παροχή σήματος μέσω συσκευών τηλεοράσεως και ραδιοφώνου εγκατεστημένων στα δωμάτια ξενοδοχείου συνιστά παροχή πρόσθετης υπηρεσίας η οποία επηρεάζει την ποιοτική κατάταξη του ξενοδοχείου και, επομένως, την τιμή του δωματίου, όπως επισήμανε το Δικαστήριο με τις αποφάσεις της 7ης Δεκεμβρίου 2006, SGAE (C-306/05, EU:C:2006:764, σκέψη 44), και της 15ης Μαρτίου 2012, Phonographic Performance (Ireland) (C-162/10, EU:C:2012:141, σκέψη 44), εντούτοις, στο πλαίσιο της εξετάσεως αν υφίσταται πράξη παρουσιάσεως στο κοινό κατά την έννοια του άρθρου 3, παράγραφος 1, της οδηγίας 2001/29 και του άρθρου 8, παράγραφος 2, της οδηγίας 2006/115 αντιστοίχως, δεν μπορεί να θεωρηθεί ότι η πρόσθετη αυτή παροχή παρέχεται σε μέρος όπου η είσοδος επιτρέπεται στο κοινό έναντι καταβολής αντιτίμου κατά

την έννοια του άρθρου 8, παράγραφος 3, της δεύτερης οδηγίας.

26 Συνεπώς, η παρουσίαση στο κοινό ραδιοφωνικών και τηλεοπτικών εκπομπών μέσω συσκευών τηλεοράσεως και ραδιοφώνου εγκατεστημένων σε δωμάτια ξενοδοχείου δεν εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής του αποκλειστικού δικαιώματος των ραδιοτηλεοπτικών οργανισμών του άρθρου 8, παράγραφος 3, της οδηγίας 2006/115.

27 Κατόπιν των προεκτεθέντων, στο υποβληθέν ερώτημα πρέπει να δοθεί η απάντηση ότι το άρθρο 8, παράγραφος 3, της οδηγίας 2006/115 έχει την έννοια ότι η παρουσίαση στο κοινό ραδιοφωνικών και τηλεοπτικών εκπομπών μέσω συσκευών τηλεοράσεως εγκατεστημένων σε δωμάτια ξενοδοχείου δεν συνιστά παρουσίαση πραγματοποιούμενη σε μέρος όπου η είσοδος επιτρέπεται στο κοινό έναντι καταβολής αντιτίμου.

Επί των δικαστικών εξόδων

28 Δεδομένου ότι η παρούσα διαδικασία έχει ως προς τους διαδίκους της κύριας δίκης τον χαρακτήρα παρεμπίπτοντος που ανέκυψε ενώπιον του εθνικού δικαστηρίου, σε αυτό εναπόκειται να αποφανθεί επί των δικαστικών εξόδων. Τα έξοδα στα οποία υποβλήθηκαν όσοι υπέβαλαν παρατηρήσεις στο Δικαστήριο, πλην των ως άνω διαδίκων, δεν αποδίδονται.

Για τους λόγους αυτούς, το Δικαστήριο (δεύτερο τμήμα) αποφαινεται:

Το άρθρο 8, παράγραφος 3, της οδηγίας 2006/115/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 12ης Δεκεμβρίου 2006, σχετικά με το δικαίωμα εκμίσθωσης, το δικαίωμα δανεισμού και ορισμένα δικαιώματα συγγενικά προς την πνευματική ιδιοκτησία στον τομέα των προϊόντων της διανοίας, έχει την έννοια ότι η παρουσίαση στο κοινό ραδιοφωνικών και τηλεοπτικών εκπομπών μέσω συσκευών τηλεοράσεως εγκατεστημένων σε δωμάτια ξενοδοχείου δεν συνιστά παρουσίαση πραγματοποιούμενη σε μέρος όπου η είσοδος επιτρέπεται στο κοινό έναντι καταβολής αντιτίμου.

(υπογραφές)